

**Česká školní inspekce
Pardubický inspektorát**

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Čj. ČŠIE-93/22-E

Název	Střední odborné učiliště opravárenské, Králíky, Předměstí 427
Sídlo	Předměstí 427, 561 69 Králíky
E-mail	souo.kraliky@orlicko.cz
IČ	00 087 939
Identifikátor	600 013 090
Právní forma	příspěvková organizace
Zastupující	Mgr. Bc. Petra Doubravová
Zřizovatel	Pardubický kraj
Místo inspekční činnosti	Předměstí 427, Králíky
Termín inspekční činnosti	28. – 29. 3. 2022

Inspekční činnost byla zahájena předložením pověření k inspekční činnosti.

Předmět inspekční činnosti

Předmětem inspekční činnosti vykonané podle § 174 odst. 2 písm. b) a c) zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů, bylo zjišťování a hodnocení podmínek, průběhu a výsledků vzdělávání, se zaměřením na neúspěšnost ve společné části maturitní zkoušky – hodnocené období od roku 2019 k termínu inspekční činnosti.

Charakteristika

Střední odborné učiliště opravárenské, Králíky, Předměstí 427 (dále „škola“) vykonává činnosti střední školy, domova mládeže a školní jídelny.

Ve střední škole se k 30. 9. 2021 vzdělávalo 151 žáků v denní formě vzdělávání, z toho 104 žáků ve tříletém oboru středního vzdělání s výučním listem *41-55-H/01 Opravář zemědělských strojů* a 47 žáků ve dvou třídách oboru středního vzdělání s maturitní zkouškou *64-41-L/51 Podnikání* (dvouletý nástavbový obor vzdělání). V dálkové formě vzdělávání tohoto oboru vzdělání bylo v tříletém studiu zapsáno 9 žáků.

Hodnocení podmínek vzdělávání

Od předchozí inspekční činnosti v lednu 2019 se zúžilo vedení školy, neobsazena zůstává pozice zástupce ředitele pro teoretické vzdělávání. Ředitelka školy se v uplynulém období zaměřila hlavně na řešení pandemie COVID-19, na zlepšení materiálních podmínek pro odbornou část vzdělávání, spolupráci s partnery. Zlepšení výsledků vzdělávání zohlednila v dlouhodobých cílech spíše obecně. Výsledky vzdělávání sledovala neformálně (např. s ohledem na neprospívající žáky nebo výši jejich absence v rámci pedagogických rad). Dílčími opatřeními částečně zareagovaly také předmětové komise (např. sjednocení kritérií a požadavků na žáky v souladu s hodnocením testů společné části maturitní zkoušky, příprava žáků na didaktické testy) a školní poradenské pracoviště. V rámci analýzy výsledků vzdělávání ve školním roce 2019/2020 vedení školy shledalo příčiny studijního neúspěchu zejména v nižších vzdělávacích předpokladech žáků, v dopadech distanční výuky a v menší schopnosti žáků zvolit vhodný způsob samostatného učení. Vytvoření efektivních studijních návyků je ponecháno na jednotlivých učitelích. Systém opatření ke snížení dopadů distanční výuky formou doučování je žáky využíván v nedostatečné míře, uváděna je hlavně špatná dopravní obslužnost. Zájem o doučování vzrůstá až s blížícím se termínem maturitní zkoušky. Opatření ke snížení neúspěšnosti ve společné části maturitní zkoušky nebyla tedy provedena systematicky, měla podobu dílčích kroků. Nedostatečná zůstala náročnost kritérií pro přijímání uchazečů do nástavbového oboru vzdělání s maturitní zkouškou.

Při předchozí inspekční činnosti byla konstatována nízká účinnost kontrolního systému. Aktuálně byla vedením školy kontrolní činnost plánována spíše obecně (např. *klást v maturitních oborech při hospitační činnosti důraz na předměty společné části maturitní zkoušky*) bez zaměření na neúspěšnost žáků ve společné části maturitní zkoušky. Ve školním roce 2020/2021 byly provedeny v předmětech společné části maturitní zkoušky čtyři hospitace (český jazyk, matematika), jejichž závěry byly projednávány s danými učiteli. Systematické zaměření kontroly na znaky kvality výuky ani zobecňování zjištění a vyvozování doporučení ke zlepšení výsledků žáků nebyly nastaveny.

Po personální obměně se podíl výuky vedené učiteli s příslušnou předmětovou specializací snížil, k datu inspekční činnosti byla zajištěna výuka předmětů společné části maturitní zkoušky odborně kvalifikovanými učiteli s příslušnou předmětovou specializací pro výuku daných předmětů pouze v anglickém jazyce. Matematiku vyučovali dva učitelé bez potřebné specializace na daný předmět, český jazyk učitel, který si potřebnou kvalifikaci studiem doplňuje. Materiální podmínky pro výuku předmětů společné části maturitní zkoušky se od předešlé inspekční činnosti nezměnily. Minimální je využívání učebnic, žáci se připravují převážně podle poznámek, pracovních listů a textů získaných od učitelů.

Škola má dlouhodobě velmi nízkou úroveň požadavků pro přijímání uchazečů ke vzdělávání. Přijímání do nástavbového oboru vzdělání s maturitní zkouškou pro školní rok 2021/2022 probíhalo vzhledem k pandemii COVID-19 bez přijímací zkoušky, přijati byli všichni uchazeči žádající o přijetí do denní i dálkové formy vzdělávání včetně uchazečů, kteří v předchozím vzdělávání neměli v učebním plánu zařazen např. anglický jazyk. Přetrvávající přijímání uchazečů s nízkými studijními předpoklady nevytváří potřebné

předpoklady pro dosahování vysoké úspěšnosti v průběhu vzdělávání a při jeho ukončování maturitní zkouškou.

Hodnocení průběhu vzdělávání

Ve výuce předmětů společné části maturitní zkoušky byla využívána nejvíce frontální forma doplňovaná samostatnou prací žáků. Učivo i činnosti byly většinou pro všechny žáky stejné. Diferenciace vzhledem k jejich možnostem byla zaznamenána minimálně, dopomoc žákům s rizikem neúspěchu (popř. se speciálními vzdělávacími potřebami) byla efektivní spíše výjimečně. Polovina učitelů ověřovala v závěru hodiny probrané učivo, avšak ověření naplnění didaktického cíle ve většině hodin neproběhlo. Sebehodnocení žáků a vzájemná vrstevnická hodnocení podporující diskusi a rozvíjející sociální kompetence a komunikační dovednosti žáků, byly zařazovány pouze ojediněle.

V předmětu český jazyk a literatura byli žáci k práci motivováni vstřícným přístupem učitele, velmi dobře formulovanými otázkami a střídáním forem a metod činností. Výklad byl střídán samostatnou prací žáků s efektivním využitím pracovních listů zaměřených na maturitní zkoušku. Žáci samostatně pracovali s textem, rozebírali ho společně s učitelem, porovnávali různé typy textů a vyhledávali odlišnosti. Vhodně formulovanými otázkami získával učitel zpětnou vazbu o porozumění obsahu textu jednotlivých žáků. Zvolenými metodami práce připravoval žáky k reálnému průběhu maturitní zkoušky. Podporu k učení získávali žáci účinným propojováním teoretického učiva s reálným životem a motivačním slovním hodnocením správné odpovědi. Komunikace mezi učitelem a žáky byla otevřená, v přátelské atmosféře, objevilo se i použití nespisovného jazyka, které ale nebylo učitelem korigováno. Aktivně se zapojovali pouze někteří žáci, kteří prokazovali velmi dobré vědomosti v oblasti literatury a porozumění obsahu textu.

Výuka anglického jazyka byla vedena ve vyučovaném jazyce, včetně vysvětlování neznámých pojmů. V hodinách byly střídány různé metody a formy práce s využitím kopírovaných pracovních listů, dalších názorných materiálů i hry, která žáky velmi bavila. Učitelka navozovala podnětnou atmosféru k učení, v úvodu kladla jednoduché otázky spojené s reálným životem, na které většina žáků uměla většinou odpovědět. Přesto několik jednotlivců nebylo schopno za celou hodinu prokázat své jazykové dovednosti, i když k tomu měli vhodnou příležitost, pasivní byli i při skupinové práci. S cílem procvičit porozumění mluvenému slovu (s oporou tištěného textu) a simulovat průběh maturitní zkoušky z cizího jazyka byla k poslechu využita audiotechnika. Při vzájemné komunikaci učitelky a žáků měli všichni žáci snahu učitelce porozumět a odpovědět na její otázky. Nesprávnou výslovnost učitelka vhodně korigovala. Problémový jev trpělivě vysvětlovala (hledala různé způsoby opisu), až všichni pochopili. Vedla žáky ke správnému reprodukování cílenému na výslovnost pojmů s ohledem na maturitní zkoušku, a ke správnému osvojení učiva. Ve sledované výuce byla úroveň prokazovaných dovedností žáků v anglickém jazyce rozdílná, ale byl zaznamenán velký zájem žáků o učení a snaha porozumět. Verbální a komunikační schopnosti a doložené výsledky vzdělávání žáků byly u většiny z nich v souladu s očekávanými výstupy stanovenými pro úspěšné vykonání maturitní zkoušky. Od poslední inspekce byla patrná změna v postoji žáků a jejich zvýšené úsilí ukončit vzdělávání úspěšnou maturitní zkouškou.

Při výuce matematiky učitelé ne vždy stanovovali vzdělávací cíl hodiny zaměřený na osvojení dovedností žákem, častěji ho zaměňovali za téma hodiny. Malý prostor věnovali návaznosti probírané látky na předchozí znalosti. Žákům ponechávali přiměřený prostor na volbu metody a postupu výpočtu. Následně korigovali zvolený postup žáků a poskytovali

vhodně zpětnou vazbu. Pro zpestření výuky žáci počítali příklady z praxe nebo zajímavé příklady. Podpora výuky využitím audiovizuální techniky byla funkční, i když na viditelnost mělo vliv málo účinné zatemnění. Příležitosti ke zlepšení jsou závěry hodin, kdy buď učitelé sami formulovali splnění plánu hodiny, nebo funkčnímu závěru a shrnutí hodiny nevěnovali příslušnou pozornost.

Hodnocení výsledků vzdělávání

Škola se ve sledovaném období průběžnými i celkovými výsledky vzdělávání zabývala zejména statisticky. Výsledky vzdělávání žáků v nástavbovém oboru vzdělání s maturitní zkouškou se v hodnoceném období částečně zlepšily. Na konci školního roku 2020/2021 neprospělo ve všech ročnících tohoto oboru 8 žáků (přibližně 15 % z celkového počtu 51 žáků), většina opakuje ročník (částečně jako důsledek pandemie COVID-19). Ve školním roce 2020/2021 ve třídách denní formy vzdělávání zameškali žáci v průměru necelých 50 hodin. Tato absence je nižší nejen díky pandemii COVID-19 a distančnímu vzdělávání, ale také vzhledem k tomu, že škola nadále vychází vstříc potřebám žáků, a umožňuje vzdělávání podle individuálního vzdělávacího plánu (např. z 29 žáků prvního ročníku nástavbového oboru vzdělání mělo v době inspekční činnosti 12 (40 %) povoleno vzdělávání podle individuálního vzdělávacího plánu „z jiných důvodů“).

Hrubá neúspěšnost žáků nástavbového oboru vzdělání (podíl žáků, kteří u maturitní zkoušky neuspěli nebo ji nekonali a žáků, kteří byli k maturitní zkoušce přihlášení) byla vysoká (téměř 85 %) zvláště v roce 2019, kdy se ještě neprojevil závěr z inspekční činnosti (ze 13 přihlášených žáků konalo pouze 5 žáků, úspěšní byli 2). Po přijetí opatření ke snížení neúspěšnosti klesla v roce 2020 hrubá neúspěšnost na cca 22 %. V roce 2021 bylo uplatněno centrální zjednodušení obsahu společné části maturitní zkoušky (pouze forma didaktických testů). Společnou část maturitní zkoušky konalo 11 žáků z přihlášených 13. Z tohoto počtu dva žáci neuspěli v jarním ani podzimním termínu, jeden žák se z podzimního termínu omluvil, všichni tři žáci byli neúspěšní ve zkoušce z anglického jazyka. Hrubá neúspěšnost žáků nástavbového oboru vzdělání celkově činila přibližně 38 %. V posledním období skládali žáci maturitní zkoušku kromě českého jazyka výhradně z anglického jazyka, žádný z matematiky. Z žáků, kteří byli přijati do prvního ročníku, pouze asi třetina vzdělávání ukončila úspěšným složením maturitní zkoušky v roce 2021.

Závěry

Vývoj školy

- Škola opět přijala žáky do dálkové formy vzdělávání oboru vzdělání *64-41-L/51 Podnikání* (tříleté nástavbové studium)
- Snížila se kvalifikovanost výuky předmětů společné části maturitní zkoušky
- Neobsazena je pozice zástupce ředitele pro teoretické vzdělávání

Slabé stránky a/nebo příležitosti ke zlepšení

- Přijatá opatření ke zlepšení výsledků byla pouze dílčí
- Kontrolní činnost a poskytování poradenských služeb bezprostředně souvisejících s předcházením školní neúspěšnosti nejsou účinné

- Přetrvává přijímání všech uchazečů ke vzdělávání v nástavbovém oboru vzdělání s maturitní zkouškou bez dostatečného zohlednění studijních předpokladů a vysoký počet žáků, kteří následně odcházejí ze vzdělávání před jeho úspěšným ukončením

Doporučení pro zlepšení činnosti školy

- Rozšířit kontrolní systém a přijímaná opatření s cílem omezit neúspěšnost žáků
- Zefektivnit celkovou strategii předcházení školní neúspěšnosti, zkvalitnit činnost školního poradenského pracoviště na podporu zvýšení úspěšnosti žáků ve vzdělávání i při jeho ukončování
- Motivovat žáky k vyššímu využívání konzultačních hodin
- Zvýšit podíl předmětů vyučovaných pedagogy se specializací pro daný předmět
- Diferencovat výuku a učivo z hlediska úrovně znalostí a dovedností žáků

Stanovení lhůty

Česká školní inspekce v souladu s § 175 odst. 1 školského zákona ukládá ředitelce školy ve lhůtě do 30 dnů přijmout adekvátní opatření k prevenci nedostatků zjištěných při inspekční činnosti a ve stejné lhůtě písemně informovat Českou školní inspekci, jaká byla přijata opatření.

Zprávu zašlete na adresu Česká školní inspekce, Pardubický inspektorát, Sukova třída 1556, 530 02 Pardubice, případně prostřednictvím datové schránky (g7zais9), nebo na e-podatelnu csi.e@csicr.cz s připojením elektronického podpisu.

Seznam dokladů, o které se inspekční zjištění opírají

1. Výpis z rejstříku škol a školských zařízení, aktuální ke dni inspekční činnosti
2. Školní řád střední školy, aktuální ke dni inspekční činnosti
3. Rozvrh hodin tříd ve školním roce 2020/2021
4. Třídní knihy platné ve školním roce 2021/2022
5. Dlouhodobý plán rozvoje školy na období 2021 – 2027, účinný od 1. 9. 2021
6. Zápisy ze schůzek předmětové komise všeobecně vzdělávacích předmětů, 6 zápisů za školní roky 2020/2021 a 2021/2022
7. Zápisy pedagogických rad za školní roky 2020/2021 a 2021/2022
8. Přijímací řízení pro školní rok 2021/2022
9. Povolení individuálního vzdělávacího plánu žáka, pro školní rok 2021/2022 (výběr)
10. Výroční zpráva školy za školní rok 2020/2021
11. Doklady o odborné kvalifikaci pedagogických pracovníků (výběr)

Poučení

Podle § 174 odst. 11 školského zákona může ředitelka školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekce, a to do 14 dnů po jejím převzetí. Případné připomínky zašlete na adresu, Česká školní inspekce, Pardubický inspektorát, Sukova třída 1556, 530 02 Pardubice, případně prostřednictvím datové schránky (g7zais9), nebo na e-podatelnu csi.e@csicr.cz s připojením elektronického podpisu, a to k rukám ředitele inspektorátu.

Inspekční zprávu společně s připomínkami a stanoviskem České školní inspekce k jejich obsahu zasílá Česká školní inspekce zřizovateli a školské radě. Inspekční zpráva včetně připomínek je veřejná a je uložena po dobu 10 let ve škole nebo školském zařízení, jichž se týká, a v místě příslušném inspektorátu České školní inspekce. Zároveň je inspekční zpráva zveřejněna na webových stránkách České školní inspekce a v informačním systému InspIS PORTÁL.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Mgr. Jaroslav Loučka, školní inspektor,
vedoucí inspekčního týmu

Mgr. Jaroslav Loučka, v. r.

Mgr. Hana Rozsypalová,
školní inspektorka

Mgr. Hana Rozsypalová, v. r.

V Pardubicích 25. 4. 2022

Datum a podpis ředitelky školy potvrzující projednání a převzetí inspekční zprávy

Mgr. Bc. Petra Doubravová,
ředitelka školy

Mgr. Bc. Petra Doubravová, v. r.

V Králíkách 28. 4. 2022